

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 นำเสนอ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
จำแนกตามระดับช่วงชั้น
3. เพื่อศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการศึกษาใน โรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ
งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่ทำการสอนระดับช่วงชั้นต่างกัน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา
ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกสองกลุ่ม ตามกฎกระทรวงฯ ข้อ 1 และ ข้อ 2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 คือ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการจำนวน 9 คน สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คน ขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการจำนวน 15 คน รวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 312 โรงเรียน ทั้งหมด 3,102 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 342 คน จำแนกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จากโรงเรียนที่มีนักเรียนเกิน 300 คน มีจำนวน 81 คน และจากโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน มีจำนวน 261 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับช่วงชั้นที่เปิดสอน ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 53 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามถามเพื่อทราบข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด (Open ended questionnaire)

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อ

แนะนำตัวและขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในการแนะนำ ตัวผู้วิจัยและออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ถึงผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนคือ 342 ฉบับ โดยนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง ณ โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระยะเวลาใน 1 เดือน

4. รวบรวม ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มาดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป หากมีฉบับที่ไม่สมบูรณ์ ก็ดำเนินการขอข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการหลากหลายจนกว่าจะได้ข้อมูลสมบูรณ์ หรือหากได้จำนวนคืนมาไม่ครบ ก็จะดำเนินการหาข้อมูลเพิ่มเติมจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล แยกเป็นกลุ่มตามความคิดเห็นที่รวบรวมมาทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบ F-test หากพบความแตกต่าง จะใช้วิธีการของ Scheffe' ตรวจสอบเป็นรายคู่ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับ ช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60

ตอนที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตาม หลักการแนวคิดการบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป และโดยรวมทุกด้าน

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับช่วงชั้น ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร

ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร

ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากสามด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ ส่วนด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านวิชาการ สรุปได้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและ ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและครูผู้สอน และการให้ความเห็นชอบอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมระดับปานกลาง คือ

การเป็นผู้ช่วยครู เช่น ครูพิเศษช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยงานห้องสมุด ช่วยทำอุปกรณ์การเรียน ช่วยในการจัดกิจกรรม

ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและครูผู้สอน และการให้ความเห็นชอบอนุมัติหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ การเป็นผู้ช่วยครู เช่น ครูพิเศษช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยงานห้องสมุด ช่วยทำอุปกรณ์การเรียน ช่วยในการจัดกิจกรรม

ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนและครู ผู้สอน การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการศึกษาผลการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนชั้นปีที่ 3,6,9 ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ การเป็นผู้ช่วยครู เช่น ครูพิเศษช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยงานห้องสมุด ช่วยทำอุปกรณ์การเรียน ช่วยในการจัดกิจกรรม

3. ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงบประมาณสรุปได้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการบำรุงดูแล รักษา ทรัพย์สิน และการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ ได้ช่วยซ่อมแซมอุปกรณ์ วัสดุ และครุภัณฑ์ของสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ระดับปานกลาง 7 ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก คือ การให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการบำรุงดูแลรักษาทรัพย์สิน การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ และการให้ความเห็นในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ได้ช่วยซ่อมแซมอุปกรณ์ วัสดุ และครุภัณฑ์ของสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการบำรุงดูแลรักษาทรัพย์สิน และการให้ความเห็นในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ ได้ช่วยซ่อมแซมอุปกรณ์ วัสดุ และครุภัณฑ์ของสถานศึกษา

ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบุคลากร
สรุปได้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุคลากร การร่วมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาวิชาชีพ และให้ข้อเสนอแนะผู้บริหารเมื่อเห็นครุกระทำผิดวินัย ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมเสนอความต้องการ จำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุคลากร การร่วมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาวิชาชีพ และการให้ความเห็นในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ ให้ข้อเสนอแนะผู้บริหารเมื่อเห็นครุกระทำผิดวินัย

ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุคลากร การร่วมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในด้านการพัฒนาวิชาชีพ และการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการสรรหาบุคลากร

ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบริหาร
ทั่วไป สรุปได้ ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัด

กิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการทบทวนคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น และการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการทบทวนคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากสามอันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น และการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงโครงการ/แผนการต่าง ๆ ของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกเป็น โดยรวมและรายด้าน สรุปผล ดังนี้
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วม
มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคลากร ไม่แตกต่างกัน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
ด้านการบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการประมวลข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน สรุปได้ ดังนี้

1. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่แก่คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน
2. ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและ
มากขึ้น
3. ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์โรงเรียนนำบุคคลที่มีความรู้ความสามารถใน
ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
4. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนอย่าง
หลากหลาย
5. ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ
และความจำเป็นของนักเรียน
6. ควรคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการศึกษาและสามารถทุ่มเทเวลา
ให้กับส่วนรวมได้ เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. ผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน

อภิปรายผล

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 1 มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย
ดังนี้

ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน

เรียงค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ส่วนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากสามด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย คือ ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ ส่วนด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการ โรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อันเนื่องมาจากมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย มีภารกิจการทำงานมาก พื้นฐานการศึกษาต่ำ ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ เรืองยศ พงนุสนธ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของ คณะกรรมการ โรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ โรงเรียน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาการปฏิบัติงาน คณะกรรมการ โรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อันเนื่องมาจากมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย มีภารกิจการทำงาน มาก พื้นฐานการศึกษาต่ำ ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ เสถียร แก้วพระปราบ (2543 : 39 – 40) ที่ได้ทำการวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียน ประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่าคณะกรรมการจากข้าราชการครูในโรงเรียน ปฏิบัติงานสูงกว่าคณะกรรมการจากบุคคลภายนอก สอดคล้องกับ สมคิด ชันขวา (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนประถมศึกษา มี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เรียงจากมาก ไปน้อย ได้แก่ ด้าน งบประมาณ ด้านวิชาการ และด้านการบริหารบุคคล ยกเว้น การบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สาราญ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบ ทุกด้าน กรรมการสถานศึกษากลุ่มตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมน้อยทุกด้าน สอดคล้องกับ ฉลวยวิทย์ คีวงค์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมุกดาหาร มีส่วนร่วมบริหาร โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย พบว่า ด้านการบริหาร ทั่วไป ด้านการบริหารบุคคล ด้านวิชาการ และด้านงบประมาณ มีส่วนร่วมบริหาร โดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ระพีพัฒน์ ศิริจันทร์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การสอน งานห้องสมุด วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงบประมาณ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการบำรุงดูแล รักษาทรัพย์สิน และการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ ของสถานศึกษา ส่วนช่วงชั้นที่ 3-4 มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรก คือ การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ การให้ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษาในการบำรุงดูแล รักษาทรัพย์สิน และการให้ความเห็นในการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ข้อเสนอแนะในการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าการบริหารงบประมาณเป็นเรื่องของการบริหารภายในสถานศึกษา โดยที่คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่สนับสนุนความช่วยเหลือคอยกำกับติดตาม อีกทั้งงบประมาณต่างๆ ที่รัฐจัดให้ก็กำหนดวิธีการและสัดส่วนของค่าใช้จ่ายไว้แล้ว อีกทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาอาจไม่มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบงบประมาณ สอดคล้องกับ เรื่องยศ พจนานุกรม (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษา และขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อันเนื่องมาจากมีการอบรมพัฒนาตนเองน้อย มีภารกิจงานมาก พื้นฐานการศึกษาต่ำ ไม่มีเวลาร่วม สอดคล้องกับรายงานของ ศาสตราจารย์ศิลป์ ชิน โน(2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามหน้าที่ทั้ง 12 ด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ด้านปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็น

สมควร ที่เหลือ 7 ด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบุคลากร ที่พบว่า โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของบุคลากร อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น สอดคล้องกับ Becterra. (1974 : 6887 – A) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนชุมชนในการวินิจฉัยปัญหา พบว่า การตัดสินใจปัญหาใดๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย จะต้องทำความเข้าใจตามบทบาทหน้าที่และนโยบายที่ตกลงกันได้ สอดคล้องกับ ชนะ เจริญ (2546 : บทคัดย่อ) ที่วิจัย พบว่า ปัญหาและสาเหตุในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ คณะกรรมการส่วนมาก ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ไม่มีแผนในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีภาระงานส่วนควมมาก สถานศึกษาไม่ได้แต่งตั้งและเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ขาดการประสานงาน และบางท่านให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองน้อย สอดคล้องกับ สาราญ หาญประเสริฐ (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาทุกด้าน เรียงจากมากไปน้อยคือ คณะกรรมการยังไม่มีรู้จักหน้าที่พอ และขาดความรู้ ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญแก่กรรมการสถานศึกษา การคัดเลือกคนเป็นกรรมการ และมีการประชุมบ่อยครั้งมาก คณะกรรมการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบริหารทั่วไป พบว่า โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก คือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็นข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญจึงให้ความร่วมมือด้วยดี สอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540 : 266) ที่ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนประถมศึกษาในเขต

ปริณิพจน์ กรุงเทพมหานคร พบว่า คนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด คือ กลุ่มกรรมการศึกษาหรือกลุ่มกรรมการโรงเรียน โดยชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์และวัสดุสิ่งของมากที่สุด วิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้น เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญและร้องขอความร่วมมือแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศาสตราจารย์ ชิม โน (2546 : บทคัดย่อ) ที่วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า เมื่อพิจารณารายด้าน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปน้อย คือ ด้านเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนการประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมในการทบทวนคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อูมา ศรีชัย(2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง มีปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ไม่มีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วม แผนงาน/โครงการไม่ชัดเจน ขาดแนวทางปฏิบัติ ขาดการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการไม่ทราบปัญหาแท้จริง สถานศึกษาไม่ทำรายงานผลการศึกษาให้คณะกรรมการทราบ และขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถ ระดับการศึกษา การเสียสละเวลา มีส่วนร่วม และที่ตั้งของโรงเรียนแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 และ ช่วงชั้นที่ 1-3 ตั้งอยู่ในชนบทชุมชนขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษามีการศึกษาน้อย ฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วม เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ ผลการศึกษาสอดคล้องกับ คาริณญา บุญพรมา (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติ งานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับปัญหาการ

ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีระดับช่วงชั้นต่างกัน นั้น คือ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างชัดเจนและมากขึ้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนอย่างหลากหลาย ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของนักเรียน ควรคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการศึกษาและสามารถทุ่มเทเวลาให้กับส่วนรวมได้เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์โรงเรียนนำบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีมในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีด้านบุคลากรอยู่ในระดับต่ำสุด คณะกรรมการสถานศึกษาควรรหาแนวทางที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานบุคลากรมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาค้นคว้า ที่พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1ทุกระดับช่วงชั้น มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านวิชาการในระดับน้อยที่สุดเกี่ยวกับ การเป็นผู้ช่วยครู เช่น ครูพิเศษ ช่วยสอน ช่วยดูแลเด็กปฐมวัย ช่วยงานห้องสมุด ช่วยทำอุปกรณ์การเรียน ช่วยในการจัดกิจกรรม คณะกรรมการสถานศึกษาควรเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรพิเศษ และสถานศึกษาควรมีหลักสูตรท้องถิ่นในการนำภูมิปัญญาชาวบ้าน ไปช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบริหารทั่วไป ช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 1-3 โดยรวม มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการทบทวนคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในด้านนี้ให้มากขึ้นเพราะหมายถึงการตรวจสอบคุณภาพการบริหารงานในสถานศึกษาด้วย

1.4 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไป และการบริหารงบประมาณให้มากขึ้น และคณะกรรมการ ควรให้คำปรึกษา และเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อส่งเสริมในการบริหารงานของสถานศึกษา ควรจัดและดำเนินการประชุม อบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและควรสนับสนุนการศึกษาต่อสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทุกด้าน ในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแนวทางในการมีส่วนร่วมบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา ตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขนาด โรงเรียน ในระดับจังหวัด และระดับภาค

2.3 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่อง